

ЗВ'ЯЗОК КОНСТИТУЦІЙНИХ ДИСПОЗИЦІЙ ІЗ СЕКСУАЛЬНИМИ УСТАНОВКАМИ СУЧАСНИХ ДІВЧАТ

Конституційні диспозиції особистості детермінують діяльність та поведінку індивіда з моменту народження. Ці психофізіологічні характеристики особистості майже не піддаються змінам унаслідок впливу виховання, соціокультурного та релігійного оточення. Останні, більшою мірою детермінують сексуальні установки особистості, що стосуються різних сфер інтимного життя та полягають у відношенні до різноманітних проявів сексуальності.

Конституційні диспозиції впливають на всі аспекти життя особистості, включаючи сексуальну сферу. Вперше про зв'язок конституційних диспозицій із сексуальними установками було згадано Г. Айзенком. На його думку, такі риси як екстраверсія-інтроверсія та нейротизм впливають на вік початку статевих відносин та їх частоту, кількість партнерів та форми сексуальних стосунків, силу статевого потягу. Проте, проведені раніше дослідження обмежуються такими методиками Айзенка як “Особистісний опитувальник ЕРІ” та “Опитувальник сексуальних установок”. При використанні даних методик у комплексі зі “Шкалою темпераментів” Л. Терстоуна, були отримані результати, що вказують на наявність нових кореляційних зв'язків.

Високий рівень екстраверсії може спонукати дівчину до прояву ініціативи у статевих відносинах, що обґрунтовує збільшення маскулітності. Крім того, схильність індивіда до активності підвищує частоту фізичного сексу. Імпульсивні дівчата схильні до прояву сексуальної невротичності та більш раннього вступу у статеві відносини. Така тенденція може зумовлюватися специфікою імпульсивності – складність контролювати чи подавляти свої імпульси, схильність до спонтанного прийняття рішень. Врівноваженість особистості призводить до зниження рівню дозволеності по відношенню до сексуальних стосунків, адже ця риса вимагає певного самоконтролю та обмежень і статеve життя не є виключення. Тенденція до рефлексії підвищує сексуальну сором'язливість та знижує рівень сексуальної дозволеності та задоволеності. Рефлексія – це в першу чергу самоаналіз, що може призвести до підвищення тривожності та формування страхів пов'язаних із сексуальними стосунками.

Встановлені кореляційні зв'язки слід взяти до уваги при розробці тренінгів і лекцій для учнів та студентів, рекомендацій для батьків щодо сексуального виховання. Крім того, дана інформація виступає корисною для роботи психологів із дівчатами, що почувають психологічний дискомфорт пов'язаний із сферою сексуальності.

Науковий керівник – Вашека Т.В., канд. психол. наук, доц.